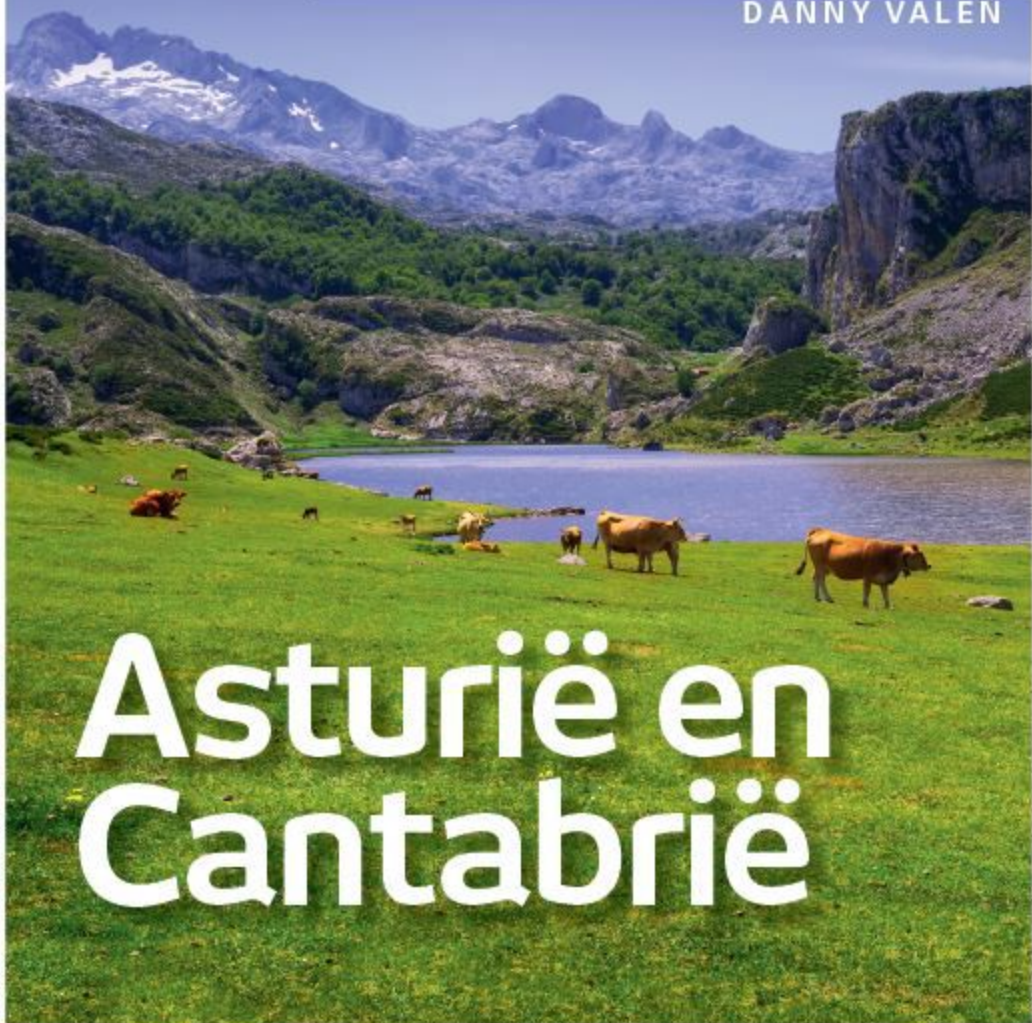

EEN NATUURLIJK PARADIJS AAN DE GROENE KUST

DANNY VALEN

Asturië en Cantabrië

CUDILLERO

AVILÉS

GIJÓN

TARAMUNDI

OVIEDO

CANGAS DE ONÍS

COVADONGA

LLANES

COLOMBRES

COMILLAS

SANTANDER

SANTILLANA DEL MAR

LIÉRGANES

LAREDO

CASTRO URDIALES

SOMIEDO

SOTO DE SAJAMBRE

POSADA DE VALDEÓN

BULNES

PICOS DE EUROPA

POTES

MOGROVEJO

VEGA DE PAS

ORBANEJA DEL CASTILLO

Voorwoord

'*Perdiendo el norte*' is een Spaanse uitdrukking die wordt gebruikt als iemand zijn oriëntatie kwijt is. Letterlijk vertaald naar het Nederlands zou dat betekenen: het noorden verliezen. En dat doen veel vakantiegangers die naar Spanje afreizen. De Costa del Sol en Costa Brava zijn overbekend en soms overvol, maar wie kent de Costa Verde, de groene noordkust? Wie zag al de strandjes van Orifion, Berria of Los Locos?

Toen een paar jaar geleden mijn blog www.spaansbloed.wordpress.com genomineerd werd voor de persprijs Proef Spanje van het Spaans Verkeersbureau, werden de prijzen uitgereikt door de Spaanse ambassadeur in Nederland. In zijn toespraak vertelde hij dat hij prachtige verhalen had gelezen over Barcelona, Andalusië en Madrid, maar voegde hij er streng aan toe: wisten de dames en heren schrijvers wel dat Spanje ook een noorden heeft? De ambassadeur kwam zelf uit Asturië.

Wie wel door het noorden van Spanje heeft gereisd, merkt vaak op dat het lijkt of ze in Zwitserland of Oostenrijk zijn. Bergen, groene weiden met grazende koeien in de valleien, boerderijen met hortensia's langs het erf, ... Geen enkele toerist die naar Oostenrijk en Zwitserland gaat, zal echter zeggen dat het daar zo op Cantabrië en Asturië lijkt. En die vergelijking gaat ook maar voor de helft op. Alleen als je naar het zuiden kijkt, zou je je inderdaad in Oostenrijk of Zwitserland kunnen wanen. Maar wie naar het noorden kijkt, ziet het blauw van de Cantabrische zee, met de kleine strandjes, soms verscholen tussen of onder de kliffen. De Zwitser en Oostenrijker hebben die zee niet en dat maakt het gebied van Cantabrië en Asturië zo bijzonder. De bergen en de zee zijn altijd dichtbij.

Dat was ook de reden waarom ik acht jaar geleden na een aantal rondzwervingen door Spanje neerstreek in het noorden, in de vissersplaats Castro Urdiales in de uiterste oosthoek van Cantabrië. Een plaats die bij vrienden en familie in Nederland volledig onbekend is. Als je het hebt over het nationale natuurpark van de Picos de Europa, dan willen ze nog wel een (koeien)bel horen rinkelen. De grotten van Altamira klinken vaak ook wel bekend in de oren, maar dan houdt

voor trekvogels. Aan de rechterkant van de weg stroomt het water van de baai van Santoña, of Ría de Treto, tot aan de weg.

Net voor we Santoña bereiken, komen we langs de afslag naar het kapucijnenklooster van Escalante. In de kerk van het klooster bevindt zich het graf van Barbara Blomberg. Santoña ligt in de schaduw van de kaap van Buciero, die vanaf een afstand wel wat lijkt op Gibraltar. Rond de kaap is een mooie wandelroute van twaalf kilometer uitgestippeld. Vanaf het wandelpad gaan er aan de oostkant 763 trappen, uitgehakt door gevangenen van El Dueso, naar de vuurtoren van El Caballo. Als je Santoña binnenrijdt, ruik je meteen

Ansjovis en de grote en kleine pijlinktvis

De geleerden zijn er nog niet uit of de beste ansjovis nu uit Laredo of Santoña komt. Het neefje van de sardine is een specialiteit in de keuken aan de Cantabrische kust. Ze zijn heerlijk om gefileerd te eten, gedrenkt in olijfolie. Ze komen terug op veel kleine hapjes, waaronder de *gilda*, een hapje dat bestaat uit een olijf, een ansjovis en een Spaans pepertje aan een stokje. De ansjovis is dankzij de president van Cantabrië, Revilla, het relatiegeschenk bij uitstek geworden. Iedere keer als hij bij een Spaanse premier op bezoek gaat, neemt hij een paar blikjes ansjovis mee.

In bijna ieder restaurant staan *rabas* op de kaart. Het is het Cantabrische equivalent van de gefrituurde calamares. Bij de *rabas* wordt de grote pijlinktvis of calamar in de lengte gesneden of zijn de ringer dikker gesneden voor ze in de frituur gaan. Een behandeling die ook zijn kleine broertje de *chipirón* ondergaat als je *chipirones fritos* bestelt. De kleine pijlinktvis wordt ook gesmoord in zijn inkt: *chipirones en su tinta*. De vissersvloten van Laredo en Santoña vangen de ansjovis en pijlinktvissen niet ver van de kust bij een groot rif.

waar het in deze plaats om draait; vis, en dan vooral ansjovis. De conservenfabrieken staan je al bij binnenkomst in het havengebied op te wachten. In de haven ligt het uitstekende restaurant De Pilar, ontworpen als de boeg van een schip, met een terras dat uitkijkt over het water.

Eerbetoon aan een vriend van Franco

Vanaf de haven loopt de kade langs Santofia bijna door tot de monding van de baai. Halverwege staat een groot standbeeld voor Carrero Blanco, in Santofia geboren. Hij was president van de regering tijdens de dictatuur van Franco en de beoogde opvolger van de dictator. In 1973 werd Carrero Blanco om het leven gebracht door de ETA. De Baskische terroristen verstopten vijftig kilo aan explosieven onder een straat in het centrum van Madrid. Op het moment dat de dienstauto met Blanco de straat inreed, werden de explosieven geactiveerd. De explosie zorgde voor een enorme krater en de auto werd 35 meter weggeslingerd, om vervolgens neer te komen op de binnenplaats van een kerk. Hoewel eerbetonen aan leden van het regime van Franco al jaren verboden zijn, zal dit standbeeld blijven staan, omdat - zoals men in het gemeentehuis zegt - het monument een eerbetoon is aan de burger en admiraal Carrero Blanco.

Aan het einde van het industrieterrein, waar de conservenfabrieken liggen, begint de weg naar het strand van Santofia, playa Berria. De weg gaat om de gevangenis van El Dueso heen en eindigt in een smalle weg, met aan de ene kant de muren van de gevangenis

woongedeelte op de eerste verdieping. De zware houten balkons zijn versierd met geraniums. Vroeger werden ze ook gebruikt om de maïskolven te drogen. Bárcena scoort hoog op de lijst van mooiste dorpen van Spanje en daarom is het niet verwonderlijk dat het dorp veel toeristen trekt. Vandaar de grote parkeerplaats die net buiten het dorp ligt. Ook Bárcena is een goede uitvalsbasis voor wandelingen door het natuurpark van Saja-Besaya.

Zijn we hier in de zomer en vinden we het te druk, dan kunnen we altijd uitwijken naar Los Tojos, een boerengehucht verscholen hoog in de bergen. Zowel de weg naar Bárcena als naar Los Tojos loopt dood, dus zit er niets anders op dan terug te keren naar de hoofdweg. Net voor we die bereiken, komen we weer door de plaats met de bijzondere naam 'Correpoco', dat zoiets betekent als: "Ga niet te snel! Of: "Ren niet zo veel!" In deze plaats staat langs de weg het restaurant Casa Lucas, waar de heerlijke *cocido montañés* en andere regionale gerechten uit de keuken komen.

Terug op de CA280 blijven we richting het zuiden rijden. We passeren Saja en kort daarna - aan de rechterkant in de bocht van de weg en verscholen in het groen - klatert de waterval van Pozo de Amo over drie treden. Er is helaas geen parkeerplaats om even langer van dit waterspektakel te genieten. Niet ver voorbij de waterval ligt eveneens aan de rechterkant van de weg het bezoekerscentrum van het natuurpark. We rijden het park uit en gaan omhoog naar de bergpas van Palombera (1.260 meter). Op de flanken van de bergen graast het Cantabrische rund, de Tudanca. Een zwartgrijs dier met imposante horens die ver naar buiten uitsteken. Deze runderen worden vooral voor de vleesindustrie gehouden.

De klompen van Carmona

Als we zouden afdalen, zouden we uitkomen bij Reinoso, maar dat is een andere route. We draaien om en rijden terug naar het noorden. Langs de bossen van eiken en beuken volgen we de weg

3 | Picos de Europa

INLEIDING

De Picos de Europa is de moeder van alle nationale parken in Spanje. Al meer dan honderd jaar geleden, in 1918, kreeg het natuurgebied het predikaat van Parque Nacional, dat toen alleen nog voor het westelijke gedeelte van het park gold. In 1995 werd het nationale park uitgebreid tot zijn huidige grenzen. De grote parkeerplaatsen aan de voet van de beklimming naar de meren van Covadonga, in de zomer rijen auto's langs de weg waar het wandelpad langs de rivier de Cares begint, en grote campings en veel vakantie-appartementen in en rond Potes, geven aan hoe populair de Picos is. Het is moeilijk om het evenwicht tussen toerisme en natuur te bewaren.

Maar het lukt. De Picos heeft nauwelijks iets van zijn charme verloren. Majestueuse toppen als Bulnes, Torrecerredo, Llambrión, Peña Vieja en Pico Tesorero domineren het hart van de grillige bergketen, een kunstwerk van kalksteen geboetseerd door sneeuw, regen en wind. De Picos de Europa strekt zich van oost naar west uit over veertig kilometer en van noord naar zuid over twintig kilometer.

Asturië en Cantabrië delen het park met de provincie León in het zuiden. Het gebied bestaat uit drie bergmassieven; Andara in het oosten, Urrieles in het midden en Cornión in het westen. De grenzen worden bepaald door kloven en riviertjes. De Deva in het

